

LOTTAPUKU

Lottapuku Lotta Svärd -järjestössä 1921-1944

Lottapuvun malli hyväksyttiin vuonna 1922. Järjestön säännöissä annettiin puvun käytöstä tarkat ohjeet. Puku oli harmaata puuvilla- tai villakangasta, ja siihen kuuluivat lottaneula, valkoinen kaulus ja kalvosimet sekä jaostonauha. Helman pituus oli 25 cm maasta. Sukat olivat mustat tai harmaat, ja jalkineina matalat mustat kengät. Valkoinen esiliina ja huivi kuuluivat muonitus- ja lääkintälottien pukuun. Kaikkiin lottien asuihin oli järjestön vahvistamat ohjeet ja kaavat. Lotan oli esiintyessään muistettava, että hän edusti Lottajärjestöä. Lotan tuli esiintyä ”sivistyneen ihmisen hillityin käytöksin, vaatimattomasti ja huomiota herättämättä”.

Lottien arkipuku oli puuvillaa. Vasempaan ranteeseen kiinnitettiin kankainen kurssimerkki ja jaostonauha sekä rintataskuun valkoinen kurssitähti. Pukuun kuului valkoiset irrotettavat kaulukset ja hihansuut. Puvun kaulus suljettiin lottaneulalla. Juhlatilaisuuksissa käytettiin villakankaista juhlapukua. Juhlatilanteissa puvun kanssa käytettiin käsivarsinauhaa ja valkoisia käsineitä sekä lottalakkia.

Lottapuvun käyttö sodan jälkeen

Lotta Svärd -järjestön lakkautuksen myötä myös lottapuvun ja -merkkien käyttö loppui. Tuolloin lotat ompelivat puvuista uusiovaatteita, tuhosivat tai kätkivät niitä. Lottapukuja ei käytetty julkisesti vuosikymmeniin.

Lotta Svärd -järjestössä toimineita naisia käsittelevä historiakulttuuri alkoi nousta esille 1980-luvulla. Tultaessa 1990-luvulle lottina ja pikkulottina toimineet alkoivat saada aiempaa huomattavasti laajempaa näkyvyyttä. Monet Lotta Svärd -järjestöön kuuluneet ottivat lottapuvun uudelleen käyttöön erityisesti juhla- ja edustustilaisuuksissa. Tuolloin annettiin suositus, että Lotta Svärd -järjestön ohjeistuksen mukaista lottapukua saa käyttää henkilö, joka on kuulunut Lotta Svärd -järjestöön.

Lottapuvun käyttö 2020-luvulla

Nykyaikana Lotta Svärd -järjestöön kuuluneet henkilöt ovat harvassa, mutta lottaperinnetoiminta on vilkasta. Moni miettii, voiko perittyä lottapukua käyttää tai voiko valmistaa itselleen sopivan uuden lottapuvun vanhan mallin mukaan.

Suomen Lottaperinneliitto ry. ja Lotta Svärd Säätiö suosittelevat, että henkilö, joka ei ole kuulunut Lotta Svärd -järjestöön, voi käyttää lottapukua, kun puvussa ja sen käytössä tekee eron alkuperäiseen lottapukuun ja sen käyttöön. Perinnepuvussa ei käytetä lainkaan Lotta Svärd -järjestön aikaisia merkkejä tai tunnuksia. Tällä tavoin tehdään ero Lotta Svärd -järjestöön kuuluneisiin sekä osoitetaan kunnioitusta lottana ja pikkulottana toimineita kohtaan.

Perinnepuku tehdään alkuperäisten ohjeiden mukaan harmaasta puuvillasta tai villakankaasta. Pukuun tehdään myös ohjeiden mukaiset valkoiset puuvillaiset kaulukset ja mansetit. Puvun kaulus suljetaan napilla. Puvun vasemman taskun keskilaskokseen voi kiinnittää Suomen Lottaperinneliitto ry:n jäsenmerkin.